

SNOEREN VAN *CYPRAEA'S*

door

A.D.J. Meeuse

Het gebruik van snoeren van de kaurieschelp als ruil- en betaalmiddel in delen van de Oude Wereld is weliswaar reeds lang bekend (Linnaeus noemde de soort immers *Cypraea moneta*). Maar waar haalden de vervaardigers van desnoeren de honderden of wellicht enkele duizenden kaurieschelpjes vandaan? Er zijn twee mogelijkheden: of aangespoelde schelpjes opgeraapt van een strand, of levende exemplaren geplukt van een rotswand of een koraalrif. Wat de eerste mogelijkheid betreft, waar spoelen zoveel kauries aan dat het de moeite waard was die op te pikken? Het is denkbaar dat door herhaaldelijk strandbezoek gevolgd door oppotten voldoende materiaal bijeen werd gebracht. En het alternatief? Ik heb zelf door te duiken in een grote rotspoel aan de noordkust van Natal (Zuid Afrika) op een diepte van 1-2 meter levende *Cypraea's* van een rotswand kunnen plukken (enkele tientallen exemplaren zaten op een oppervlak van nog geen vierkante meter). Het was ongetwijfeld *Cypraea moneta*. Er was daar ongetwijfeld geen getijdewerking en de groeiplaats viel dus niet droog. Het moet daar zo ongeveer de zuidgrens van het voorkomen zijn van de subtropische tot tropische soort, die noordelijker langs de oostkust van Afrika moet voorkomen op plaatsen waar wel eb en vloed tot droogvallen leidt en de *Cypraea* daardoor makkelijker bereikbaar is. Overeenkomstige situaties zouden ook elders kunnen voorkomen. Grote *Cypraeidae*-soorten kun je tot iets onder of iets boven de hoogwaterlijn in de spatwaterzone aantreffen zoals ik zelf (ook in het noorden van Natal) heb kunnen vaststellen.

Wie van de lezers van ons Cb heeft enige informatie over de vervaardiging van kauriesnoeren (en waar dit gebeurde)? Ik meen dat dit nu niet meer gebeurt, maar vraag mij wel af waar de als opsmuk en sierknopen (o.a. bij de Masai in Oost Afrika) gebruikte *Cypraea's* vandaan komen. Uit een voorraad schelpengeld of de schelpenhandel? De oplossing ligt blijkbaar op het strand, want circa 20 jaar geleden constateerden Nederlandse zoölogen in een toen eerst kort daarvoor ontdekt gebied dat daar kaurieschelpen, blijkbaar na een lange tocht van hand tot hand van de kust aangevoerd werden. Dit is niet verder onderzocht.

Het is mij overigens een raadsel waarom nu juist kaurieschelpen zo hoog gewaardeerd werden en nog steeds worden.